

Latvijas Republikas tiesībsargs

Baznīcas iela 25, Rīga, LV-1010, tālr.: 67686768, e-pasts: tiesibsargs@tiesibsargs.lv, www.tiesibsargs.lv

ATZINUMS
pārbaudes lietā Nr. 2024-05-5G
Rīgā

25.01.2024.

Nr. 6-6/3

[Persona A]
[pasta adrese]

Limbažu novada bāriņtiesai
barintiesa@limbazi.lv

Par bērna tiesību aizsardzību

Tiesībsargs pārbaudes lietas ietvaros ir izskatījis Jūsu iesniegumu (reģistrēts [..]) par Limbažu novada bāriņtiesas (turpmāk tekstā – Bāriņtiesa) rīcību, nenodrošinot Jūsu aizbildnībā esoša bērna tiesību un interešu ievērošanu saskarsmē ar māti.

Tiesībsarga funkcija ir veicināt privātpersonas cilvēktiesību aizsardzību, sekmēt vienlīdzīgas attieksmes principa ievērošanu un jebkāda veida diskriminācijas novēršanu un sekmēt, lai valsts vara tiktu īstenota tiesiski, lietderīgi un atbilstoši labas pārvaldības principam. Tiesībsarga kompetencē ir pārliecināties, vai valstī ir izveidots tiesību aizsardzības mehānisms un vai tas darbojas efektīvi.¹

Saskaņā ar Bērnu tiesību aizsardzības likuma 65.² panta 2. un 3. punktā noteikto tiesībsargs izskata sūdzības par bērna tiesību pārkāpumiem, īpašu uzmanību pievēršot valsts vai pašvaldību iestāžu un to darbinieku izdarītajiem pārkāpumiem un iesniedz priekšlikumus, kas veicina bērna tiesību ievērošanu.

Vispusīgai situācijas izpratnei tiesībsargs lūdz informāciju Bāriņtiesai. Izvērtējot tiesībsarga rīcībā esošos dokumentus un informāciju kopsakarā ar tiesisko regulējumu, konstatējams sekojošais.

¹ Tiesībsarga likuma 11. pants.

[1] Pārbaudes lietā konstatētie faktiskie apstākļi

Jūs norādāt, ka esat aizbildne māsas meitai. Ar Bāriņtiesas 2020. gada 1. jūlija lēmumu bērnam ir nodibināta aizbildnība un Jūs esat iecelta par viņa aizbildni. Bērna māte atrodas ieslodzījuma vietā. Māte bērnam zvanot pat sešas reizes dienā, sākot no plkst.7.00 no rīta. Pēc sarunām ar māti meitenei mainoties uzvedība – kļūst agresīva, nervoza un nemierīga. Meitene pie mātes ieslodzījuma vietā ciemojoties ar nakšņošanu. Pēc ciemošanās meitenei mainās attieksme pret Jums un pārējiem ģimenes locekļiem – izrāda neapmierinātību pret Jums un Jūsu dēlu, tiek negatīvi ietekmētas savstarpējās attiecības. Bērna māte noskaņo bērnu pret Jums, manipulē ar bērnu. Jūs uzskatāt, ka bērnam nebūtu jānakšņo pie mātes ieslodzījuma vietā, tādēļ ar vairākiem iesniegumiem esat vērsusies Bāriņtiesā. Bāriņtiesa nav pieņēmusi lēmumu un nav atbildējusi uz Jūsu iesniegumu.

[2] Tiesiskais regulējums

Bērnam ir tiesības uzturēt personiskas attiecības un tiešus kontaktus ar jebkuru no vecākiem (saskarsmes tiesība). Katram vecākam ir pienākums un tiesības uzturēt personiskas attiecības un tiešus kontaktus ar bērnu. Šis noteikums piemērojams arī tad, ja bērns ir šķirts no ģimenes.² Viens no nosacījumiem pārtraukto aizgādības tiesību atjaunošanai vecākam ir intereses izrādīšana un attiecību uzturēšana ar ārpusģimenes aprūpē esošu bērnu.³ Aizbildnis informē vecākus par bērna attīstību un veicina ģimenes saišu atjaunošanos. Bērna ārpusģimenes aprūpes laikā pašvaldība sniedz izglītojošu, sociālu un citu palīdzību bērna vecākiem, lai sekmētu bērna atgriešanos ģimenē.⁴

Bērnam, kas nodots aizbildnībā, ir tiesības uzturēt personiskas attiecības un tiešus kontaktus ar vecākiem, izņemot gadījumus, kad tas: 1) kaitē bērna veselībai, attīstībai un drošībai; 2) rada draudus aizbildņiem vai citiem bērniem. Aizbildnis var atļaut bērnam uzturēties pie vecākiem, kuriem ir pārtrauktas vai atņemtas aizgādības tiesības, ja bāriņtiesa pieņēmusi par to lēmumu.⁵ Bāriņtiesa seko, lai aizbildnis veicinātu bērna un vecāka saskarsmi.⁶ Bāriņtiesa izšķir aizbildņa un bērna vecāku domstarpības.⁷

² Civillikuma 181. panta pirmā un otrā daļa.

³ Bāriņtiesu likuma 22. panta piektās daļas 3. punkts.

⁴ Bērnu tiesību aizsardzības likuma 44. panta pirmā un otrā daļa.

⁵ Bērnu tiesību aizsardzības likuma 33. panta pirmā un ceturtā daļa.

⁶ Bāriņtiesu likuma 39.panta otrā daļa.

⁷ Bāriņtiesu likuma 19. panta ceturtā daļa.

Bāriņtiesa, kura pieņēma lēmumu par bērna ārpusģimenes aprūpi, lemj par: 1) personisku attiecību un tiešu kontaktu uzturēšanas tiesību ierobežošanu bērnam ar vecākiem, kā arī ar brāļiem, māsām, vecvecākiem un personām, ar kurām bērns ilgu laiku ir dzīvojis nedalītā saimniecībā; 2) bērna uzturēšanos pie vecākiem vai citā ģimenē; 3) bērna uzturēšanos citā ģimenē ārvalstī.⁸

[3] Bāriņtiesas informācija un skaidrojums

Bāriņtiesa tiesībsargam sniegusi šādu informāciju⁹.

[3.1] Bērna māte atrodas ieslodzījuma vietā aptuveni trīs ar pus gadus, pirmos divus gadus [ārvalstī], pēc tam Ilģuciema cietumā. Māte bērnam zvana un raksta vēstules. Bērns vienmēr vairākas reizes gadā ir vests uz tikšanos (ar nakšņošanu) ar māti ieslodzījuma vietā. Sākumā bērnu uz tikšanos esat vedusi Jūs, tagad to dara mātes vīrs.

2023. gada 23. maijā Bāriņtiesā saņemts Jūsu iesniegums par bērna un mātes saskarsmes pilnīgu aizliegumu, jo attiecību uzturēšana negatīvi ietekmē bērna emocionālo stāvokli. Bāriņtiesa

2023. gada 23. maijā sarunā ar Jums noskaidrojusi, ka bērna māte izsaka draudus Jums un Jūsu ģimenes locekļiem, norādījāt uz bailēm no viņas, balstoties uz iepriekš pieredzēto māsas attieksmi pret saviem vecākiem un radniekiem. Norādījāt, ka viņa negatīvi ietekmē Jūsu un aizbilstamās attiecības. Sarunā lūdzāt Bāriņtiesu pieņemt lēmumu aizliegt bērna un mātes sazināšanos.

2023. gada 1. jūnijā iesniegumu esat atsaukusi, pamatojot, ka cenšaties atrisināt savas saskarsmes problēmas ar māsu un arī bērns risina savas saskarsmes problēmas ar māti – ja māte zvana trīs reizes dienā, ne vienmēr atbild uz tālruņa zvaniem.

2023. gada 8. jūnijā bērna māte vērsusies ar iesniegumu Bāriņtiesā par konfliktējošām attiecībām ar Jums un bērna negatīvu ietekmēšanu saskarsmei ar māti, saziņas ierobežošanu.

2023. gada 14. jūnijā Jūs atkārtoti ar iesniegumu vērsāties Bāriņtiesā un lūdzāt pieņemt lēmumu par aizliegumu mātei kontaktēties ar bērnu.

2023. gada 1. jūnijā un 14. jūnijā Bāriņtiesa noskaidrojusi bērna viedokli par sazināšanos un tikšanos ar māti, secinot, ka bērna viedoklis par tikšanos ar māti ir mainīgs. Meitene jutusies labi tikšanās reizē 8. jūnijā un vēlas satikties ar māti augustā, ilgojas pēc viņas.

⁸ Bāriņtiesu likuma 54. panta sestās daļas 1.,2.,3. punkts.

⁹ Limbažu novada bāriņtiesas 2024. gada 15. janvāra vēstule Nr.1.9.2/5.

2023. gada 11. jūlijā Bāriņtiesa sasaukusi starpinstitūciju sadarbības sanākumi ar Limbažu novada sociālo dienestu (turpmāk – Sociālais dienests), uzaicinot arī Jūs. Sanāksmē nolemts bērnam vispirms veikt psiholoģisko rehabilitāciju un psiholoģisko izpēti un pēc psihologa atzinuma saņemšanas lemt par nepieciešamību pieņemt vai nepieņemt lēmumu/us.

2023. gada 20. jūlijā Bāriņtiesa noskaidrojusi bērna viedokli par attiecībām ar māti, mātes vīru (Bāriņtiesas protokolā – tēvs) un Jums. Meitene paudusi neizpratni, kuru klausīt – māti vai aizbildni. Sarunā viņa stāstījusi, ka nedēļu dzīvojusi pie tēva [ārvalstī]. Bāriņtiesa secinājusi, ka meitenei vairs nav pretenziju pret saskarsmes kārtību ar māti.

2023. gada 9. augustā Bāriņtiesa ir pieprasījusi un 8. septembrī saņēmusi no bērna mātes vīra faktiskās dzīvesvietas bāriņtiesas [ārvalstī] informāciju par viņu.

2023. gada 16. augustā Bāriņtiesā saņemta [...] novada bāriņtiesas vēstule, ka Jūs bērna mātei liedzot tikšanos un saziņu ar meitu. [...] novada bāriņtiesa lūgusi apsekot bērna dzīvesvietu, noskaidrot bērna viedokli par tikšanos ar māti un veikt pārrunas ar Jums par bērna un mātes saskarsmi.

2023. gada 21. augustā Bāriņtiesa pārrunājusi ar Jums bērna un mātes saskarsmi. Jūs norādījāt, ka neliedzat meitenei uzturēt attiecības ar māti, bet iebilstat, ka viņai divas nakts jāpavada ieslodzījuma vietā un iebilstat meitenes saziņai ar māti, jo tā viņu negatīvi ietekmē. Savukārt Jūsu aizbilstamā pastāstījusi, ka Jūs nodrošināt viņas un mātes tikšanos gan ieslodzījuma vietā, gan saziņu pa telefonu.

2023. gada 30. oktobrī bērna māte pa telefonu ir sazinājusies ar Bāriņtiesu un informējusi, ka Jūs neesot iedevusi meitenei naudu draudzenes dāvanai un meiteni neviens nav informējis, ka nebūs sociālā dienesta transports braucienam pie psihologa. Vēlas, lai Jūs atvērtu uz meitenes vārda norēķinu kontu, kurā pārskaitīt “kabatas naudu”. 2023. gada 2. novembrī sarunā ar meiteni mātes sniegtā informācija nav apstiprinājusies.

2023. gada 9. novembrī Bāriņtiesa lūgusi informāciju Iļģuciema cietuma administrācijai par sadzīves apstākļiem ilgstošas tikšanās vietā. Atbilde saņemta 5. decembrī.

2023. gada 19. decembrī iesniegumā informējāt Bāriņtiesu, ka bērna mātes vīrs vēlas vest Jūsu aizbilstamo pie mātes uz ieslodzījuma vietu un tur pavadīt divas diennaktis ar nakšņošanu. Jūs lūdzat Bāriņtiesas atbildi, vai Jums ir jāizpilda bērna mātes vīra lūgums. Bāriņtiesa 2023. gada

19. decembrī sarunā ar bērnu¹⁰ pārliecinājusies, ka bērns ir informēts par ciemošanos pie mātes un to vēlas. Noskaidrojusi, kā bērns nokļūs pie mātes. Bāriņtiesa Jums atbildējusi, ka bērnam ir tiesības apmeklēt māti ieslodzījuma vietā un arī mātei ir tiesības uzturēt attiecības un tiešus kontaktus ar bērnu.

[3.2] Bāriņtiesa norādījusi, ka Sociālais dienests Jums piedāvājis psihologa konsultācijas, no kurām sākotnēji atteicāties, bet pārdomājāt un pieņēmat psiholoģisko atbalstu. Esat apmeklējusi četras psihologa konsultācijas. 2023. gada 1. jūnijā Bāriņtiesa ir lūgusi Sociālo dienestu sniegt psiholoģisko atbalstu bērnam, nodrošinot psiholoģiskas palīdzības pakalpojumu. Savukārt 19. jūlijā Bāriņtiesa lūgusi psiholoģei veikt bērna emocionālās sfēras un attiecību psiholoģisko izpēti un sniegt atzinumu. Psihologa atzinums vēl nav saņemts, jo psiholoģe uzskata, ka bērna interesēs ir vispirms veikt psiholoģisko rehabilitāciju (20 nodarbības), kuru nodrošina Sociālais dienests.

Bāriņtiesa ir noskaidrojusi, ka bērns, viņa māte un Jūs vēlaties, lai bērns arī turpmāk ir Jūsu aizbildnībā. Jūsu un bērna mātes attiecības Bāriņtiesa raksturo kā ļoti naidīgas un konfliktējošas.

[4] Secinājumi un rekomendācijas

[4.1] Saskarsmes tiesību īstenošana ir gan bērna uzturēšanās vecāka dzīvesvietā, gan tikšanās un saziņa ar bērnu. Bērna un vecāka tikšanās (bez nakšņošanas) var notikt, savstarpēji vienojoties vecākam ar aizbildni par bērna interesēm atbilstošu laiku, vietu un kārtību. Likumdevējs ir paredzējis, ka bāriņtiesai attiecībā uz ārpusģimenes aprūpē esoša bērna saskarsmi ar vecākiem lēmums ir jāpieņem divos gadījumos: 1) par personisku attiecību un tiešu kontaktu uzturēšanas tiesību ierobežošanu; 2) par atļauju bērnam uzturēties pie vecākiem, kuriem ir pārtrauktas aizgādības tiesības.

Ja nepieciešams aizsargāt bērna intereses, bāriņtiesa ar lēmumu var noteikt vecāka un bērna saskarsmes ierobežojumus. Piemēram, noteikt konkrētu laiku un vietu, noteikt, ka tikšanās notiek trešās personas (psihologs, cits speciālists, aizbildni u.c.) klātbūtnē. Bāriņtiesas lēmums saskarsmes kārtības noteikšanai ir jāpieņem, lai ierobežotu saskarsmi, un gadījumā, ja iesaistītās puses nespēj vienoties par bērnam atbilstošu tikšanās kārtību. Savukārt, uzturēties (ciemoties) vecāku dzīvesvietā bērni var tikai tad, ja bāriņtiesa ir pieņēmusi lēmumu.

¹⁰ Limbažu novada bāriņtiesas 2023. gada 19. decembra telefonsarunas pārskats.

Bērna un vecāka saskarsmes tiesība jeb personisku attiecību un tiešu kontaktu uzturēšana ir ierobežota ar nosacījumu, ka saskarsmei ir jāatbilst bērna vislabākajām interesēm.¹¹

Gadījumos, kad bērni ir šķirti no ģimenes tā iemesla dēļ, ka vecākiem ir pārtrauktas aizgādības tiesības, jautājums par saskarsmes tiesību ierobežošanu (tostarp par pilnīgu saskarsmes ierobežošanu, kas atbilst saskarsmes tiesību atņemšanai) ir bāriņtiesu kompetencē.¹²

[4.2] Atbilstoši normatīvajos aktos noteiktajam aizbildnībā esošs bērns drīkst uzturēties (ar nakšņošanu) pie vecāka tikai tad, ja bāriņtiesa ir pieņēmusi lēmumu un atļāvusi uzturēties pie vecāka, kuram pārtrauktas aizgādības tiesības. Minētais ir attiecināms arī uz gadījumiem, ja vecāks, kuram pārtrauktas aizgādības tiesības, atrodas ieslodzījuma vietā. Tātad, Jūsu aizbilstamās uzturēšanās pie mātes ieslodzījuma vietā divas diennaktis ir pieļaujama, ja Bāriņtiesa ir pieņēmusi lēmumu (administratīvo aktu) un devusi atļauju. Bāriņtiesai bija zināms par meitenes uzturēšanos ar nakšņošanu pie mātes ieslodzījuma vietā. Bāriņtiesa mudināja Jūs ievērot bērna un mātes tiesības uz saskarsmi, bet neizpildīja likumdevēja uzlikto pienākumu pieņemt lēmumu un neņēma vērā to, ka šāda saskarsme pieļaujama tikai ar Bāriņtiesas atļauju. Šādu lēmumu Bāriņtiesai bija pienākums pieņemt pēc savas iniciatīvas vai bērna mātes iesnieguma, ja vēlējās, ka meita uzturas pie viņas.

[4.3] Bāriņtiesa gan no bērna mātes, gan no Jums saņēma informāciju par domstarpībām bērna un mātes saskarsmē – bērna māte norādīja, ka Jūs negatīvi ietekmējat bērna un viņas attiecības, savukārt Jūs norādījāt, ka saņemat draudus no bērna mātes, viņa negatīvi ietekmē un iejaucas bērna un Jūsu attiecībās, tādēļ rodas grūtības bērna audzināšanā, tiek ietekmēts bērna emocionālais stāvoklis. Turklāt, Jūs gan sarunā ar Bāriņtiesu, gan iesniegumos Bāriņtiesai lūdzāt pieņemt lēmumu par bērna un mātes saskarsmes ierobežošanu, lai nekaitētu bērnam.

Tiesību normas paredz Bāriņtiesas pienākumu pieņemt lēmumu par ārpusģimenē esoša bērna saskarsmi. Tātad Jūsu 2023. gada 14. jūnija iesnieguma, kurā lūdzāt Bāriņtiesu aizliegt bērna un mātes saskarsmi, izskatīšanai bija jāuzsāk administratīvā lieta un jāpieņem administratīvs akts – Bāriņtiesas lēmums.

¹¹ Latvijas Republikas Senāta Administratīvo lietu departamenta 2020. gada 17. februāra spriedums lietā Nr. A420207818, SKA-700/2020.

¹² Latvijas Republikas Senāta 2023. gada [...] Rīcības sēdes lēmums lieta Nr. [...] SKC-[G]/2023.

Lai arī Bāriņtiesas iniciatīva domstarpību risināšanai 2023. gada 11. jūlijā sasaukt starpinstitūciju sadarbības sanāksmi, pieaicinot arī Jūs, vērtējama atzinīgi, tas nebija pietiekami un neatbrīvo Bāriņtiesu no pienākuma pieņemt lēmumu administratīvajā lietā. Starpinstitūciju sadarbības sanāksmē nolemtais bērnam vispirms veikt psiholoģisko rehabilitāciju un psiholoģisko izpēti un pēc psihologa atzinuma saņemšanas lemt par nepieciešamību pieņemt vai nepieņemt lēmumu/us nav uzskatāms par lēmumu administratīvajā lietā.

Bāriņtiesa normatīvajos aktos noteiktos uzdevumus un pienākumus nevar deleģēt pieņemt starpinstitūciju sanāksmē vai kā citādi. Bāriņtiesas kompetencē esošo jautājumu izlemšanai ir noteikts, ka bāriņtiesa lietas izskata un lēmumus pieņem koleģiāli bāriņtiesas sēdē. Bāriņtiesas sēdē piedalās sēdes vadītājs un vismaz divi bāriņtiesas locekļi.¹³ Bāriņtiesa pēc savas iniciatīvas sēdē var pieaicināt arī citus speciālistus.

Bāriņtiesai nepieņemot lēmumu - administratīvo aktu, Jums tiek liegts īstenot bērna un arī savas tiesības – ja Jūsu ieskatā administratīvais akts (lēmums) ir pretējs bērna interesēm, tas ir nododams izvērtēšanai tiesai, to pārsūdzot. Iepriekš minētais attiecināms arī uz bērna māti, jo lēmums attiektos arī uz viņas tiesībām.

[4.4] Bāriņtiesa norādījusi uz mainīgu bērna viedokli attiecībā ar māti. Uz mātes ietekmi un bērna kontroli norāda bērna teiktais, ka māte zvana pat trīs reizes dienā. Tāpat uz mātes ietekmi norāda Bāriņtiesai sniegtā informācija, ka Jūs neesat devusi naudu bērna draudzenes dāvanai, kas neapstiprinājās. Bāriņtiesa ir noskaidrojusi sadzīves apstākļus ieslodzījuma vietā ilgstošas tikšanās laikā un to, ka vienlaikus ar bērnu ar māti tiekas arī viņas vīrs, dažkārt tikšanās laikā ir arī citi cilvēki (mātes draudzene ar bērniem). Jāņem vērā, ka ieslodzījuma vietā ir noteikts ierobežots satikšanās laiks ieslodzītajiem ar radniekiem. Bāriņtiesai ir pienākums izvērtēt visus apstākļus un izlemt, vai un kāda satikšanās un sazināšanās kārtība ar māti ir visatbilstošākā bērna interesēm.

Jūsu - bērna likumiskās pārstāves viedoklis var nesakrist ar Bāriņtiesas un bērna mātes viedokli par saskarsmes tiesības ar bērnu īstenošanu. Gan Jūs, gan bērna māte vairākkārt vērsāties Bāriņtiesā par saskarsmes tiesības īstenošanu, bet Bāriņtiesa ilgstoši turpina kavēties ar lēmuma pieņemšanu, neievērojot Administratīvā procesa likuma 64. pantā noteikto par administratīvā akta pieņemšanas termiņiem un kārtību. Bāriņtiesai savlaicīgi bija jānonāk pie secinājuma, ka bērna mātes un aizbildnes domstarpības par mātes un bērna saskarsmes tiesības īstenošanu nebūs iespējams novērst sarunu ceļā, nepieņemot administratīvu aktu.

¹³ Bāriņtiesu likuma 48. panta pirmā un otrā daļa.

Bāriņtiesai nav pienākuma pieņemt iesniedzējam vienīgi labvēlīgus administratīvos aktus.

Bāriņtiesai ir pienākums pieņemt lēmumu atbilstoši bērna labākajām interesēm.

Konstatējams, ka uz 2023. gada 14. jūnija iesniegumu Jums nav sniegta atbilde vai informācija par iesnieguma izskatīšanas termiņa pagarināšanu.

[4.5] Gan Jūs, gan bērna māte esat norādījušas uz konfliktējošām attiecībām, kas ietekmē bērna audzināšanu. Arī bērns Bāriņtiesai norādījis, ka nesaprot, kuru klausīt – Jūs vai māti. Lai gan bērnam tiek nodrošinātas psihologa konsultācijas, nav paredzama pieaugušo attiecību uzlabošanās līdz tādām līmenim, ka konflikti neietekmē bērnu, ja Jūs un arī bērna māte nesaņemtat speciālistu atbalstu. Konflikta nav iespējams atrisināt bez savstarpējām sarunām. No Bāriņtiesas informācijas nav konstatējamas mērķtiecīgas darbības Jūsu un bērna mātes domstarpību mazināšanai. Piemēram, nav informācijas par saziņu ar ieslodzījuma vietu par iespēju mātei nodrošināt speciālista (sociālā darbinieka, psihologa) atbalstu vai tādu atbalstu nodrošināt attālināti ar Sociālā dienesta iesaisti. Viens no efektīvākajiem konfliktu risināšanas veidiem ir mediācija, ja domstarpības neizdodas mazināt Bāriņtiesas darbiniekiem.

[4.6] No Bāriņtiesas sniegtās informācijas ir secināms, ka Jūsu aizbilstamā mēdz uzturēties vairākas dienas pie mātes vīra [ārvalstī]. Meitene viņu sauc par tēti, lai gan viņš par tādu nav reģistrēts dzimšanas reģistrā, tādēļ nav uzskatāms par bērna vecāku. Saskaņā ar Bāriņtiesu likuma 19. panta ceturtās daļas 3. punktā noteikto Bāriņtiesa lemj par bērna uzturēšanos citā ģimenē ārvalstī. Lai gan Bāriņtiesai bija zināms par meitenes ciemošanos pie mātes vīra [ārvalstī], Bāriņtiesa ciemošanos pieļāva un atbalstīja bez Bāriņtiesas lēmuma. Lai gan Bāriņtiesa ir pieprasījusi un saņēmusi informāciju par mātes vīru un viņa dzīves apstākļiem [ārvalstī], Bāriņtiesa nav pieņēmusi lēmumu, ka Jūsu aizbilstamai ir atļauts uzturēties pie viņa. Bāriņtiesai ir tiesības lēmumu pieņemt pēc savas iniciatīvas vai, ja saņemts mātes vīra iesniegums. Bērna uzturēšanās pie mātes vīra [ārvalstī] bez Bāriņtiesas lēmuma nav pieļaujama. Lēmumu pieņemšana nav formāls Bāriņtiesas pienākums, bet rūpīgs situācijas izvērtēšanas process un tā mērķis ir nepieļaut bērna tiesību aizskārumu saskarsmē ar vecāku un citām bērnam tuvām personām.

Pārbaudes lietu pabeidzu, konstatējot normatīvo aktu neievērošanu un bērna tiesību pārkāpumu

Limbažu novada bāriņtiesas darbā:

- 1) neizskatot Jūsu 2023. gada 14. jūnija iesniegumu Administratīvā procesa likumā noteiktā kārtībā un termiņā un nepieņemot lēmumu;

- 2) ilgstoši pieļaujot situāciju, ka bērns ciemojas vairākas diennaktis pie mātes ieslodzījuma vietā bez Bāriņtiesas lēmuma;
- 3) ilgstoši pieļaujot situāciju, ka bērns ciemojas vairākas diennaktis pie mātes vīra [ārvalstī] bez Bāriņtiesas lēmuma;
- 4) ilgstoši pieļaujot bērna mātes un aizbildnes domstarpības par mātes un bērna saskarsmi un audzināšanu.

Pamatojoties uz pārbaudes lietā noskaidroto un Bērnu tiesību aizsardzības likuma 65.² panta 3. punktā noteikto tiesībsarga kompetenci iesniegt priekšlikumus, kas veicina bērna tiesību ievērošanu, aicinu **Limbažu novada bāriņtiesu**:

- 1) nekavējoties novērst ilgstoši pieļauto situāciju, ka bērns vairākas diennaktis uzturas pie mātes ieslodzījuma vietā un pie mātes vīra [ārvalstī] bez Bāriņtiesas lēmumiem, izlemjot jautājumus atbilstoši bērna labākajām interesēm un pieņemot lēmumus;
- 2) nekavējoties izskatīt aizbildnes 2023. gada 14. jūnija iesniegumu un pieņemt bērna labākajām interesēm atbilstošu lēmumu;
- 3) novērst bērna mātes un aizbildnes domstarpības bērna aizgādības jautājumos, iesaistot Sociālo dienestu un Ilģuciema cietuma administrāciju, apsvērt iespēju nodrošināt mediācijas pakalpojumu;
- 4) turpmāk darbā nepieļaut atzinumā konstatētos trūkumus un ievērot normatīvajos aktos noteiktos Bāriņtiesas pienākumus.

Pamatojoties uz Tiesībsarga likuma 25. panta pirmo, otro un trešo daļu, pārbaudes lietas izskatīšana tiek pabeigta. Saskaņā ar Tiesībsarga likuma 25. panta ceturto daļu atzinumam ir rekomendējošs raksturs.

Lūdzu Limbažu novada bāriņtiesu līdz **2024. gada 30. aprīlim** informēt par paveikto.

Ar cieņu

tiesībsarga vietniece

Ineta Piļāne